

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehuset Fasanen

2021

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018.

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Igennem de sidste to år har vi haft fokus på læringsmiljøerne omkring hverdagsituationerne måltidet, morgenstunden og garderobesituationen.

Vi har ligeledes haft fokus på børnenes fysiske legemuligheder og deres sociale relationer. Dette har vi blandt andet gjort gennem etablering af læringsrum for små grupper i den store gruppe. Små grupper hvor den voksne sammen med f.eks fire børn sætter rammen og bestemmer indholdet.

Vi har haft fokus på justering af pædagogisk praksis ift udsatte/sårbare børn (ofte børn med diagnoser) og børn i almenområdet. Dvs sammenspillet mellem almenpædagogik og special pædagogik. I 2019 lavede vi en stue som blev organiseret anderledes end de to andre stuer i børnehaven. På denne stue lavede vi en pædagogisk praksis, som var tilført flere personaletimer pr. barn, og hvor antallet af børn var lavere end vanligt. Pædagogikken var i højere grad tilpasset de udfordringer og læringsbehov der var hos børnene.

Vi har påbegyndt et projekt omkring temaet ”Fra jord til bord”. En stor del af vores børn bor i lejligheder, og har ingen eller kun lidt kendskab til, og viden om økosystemer og tilblivelsen af f.eks grøntsager og bær. Vi har fået bygget et kolonihavehus på legepladsen, og vi skal i foråret begynde at dyrke grøntsager i højbede.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi har evalueret på personalemøder, på pædagogisk dag (i 2019). Vi har evalueret læringsrummene skriftligt via SMTTEmodel. Vi evaluerer også på stuemøder, samt i forældrebestyrelsen.

Vi evaluerer på mange forskellige planer og niveauer. Vi evaluerer i det store fora på personalemødet, vi evaluerer pædagogisk praksis på stuerne på stuemøderne, vi inddrager forældrene gennem evaluering på bestyrelsesmøderne.

Herudover har vi holdt møder med støtteteamet mhp at formulere og evaluere tematikker på stuerne som et led i at udvikle en dialektik mellem specialpædagogik og normalpædagogik. Altså en pædagogisk praksis, som sikrer trivsel, dannelse og udvikling hos alle børn – både børn som har behov for en særlig indsats, og børn som har behov for et ganske almindeligt tilbud .

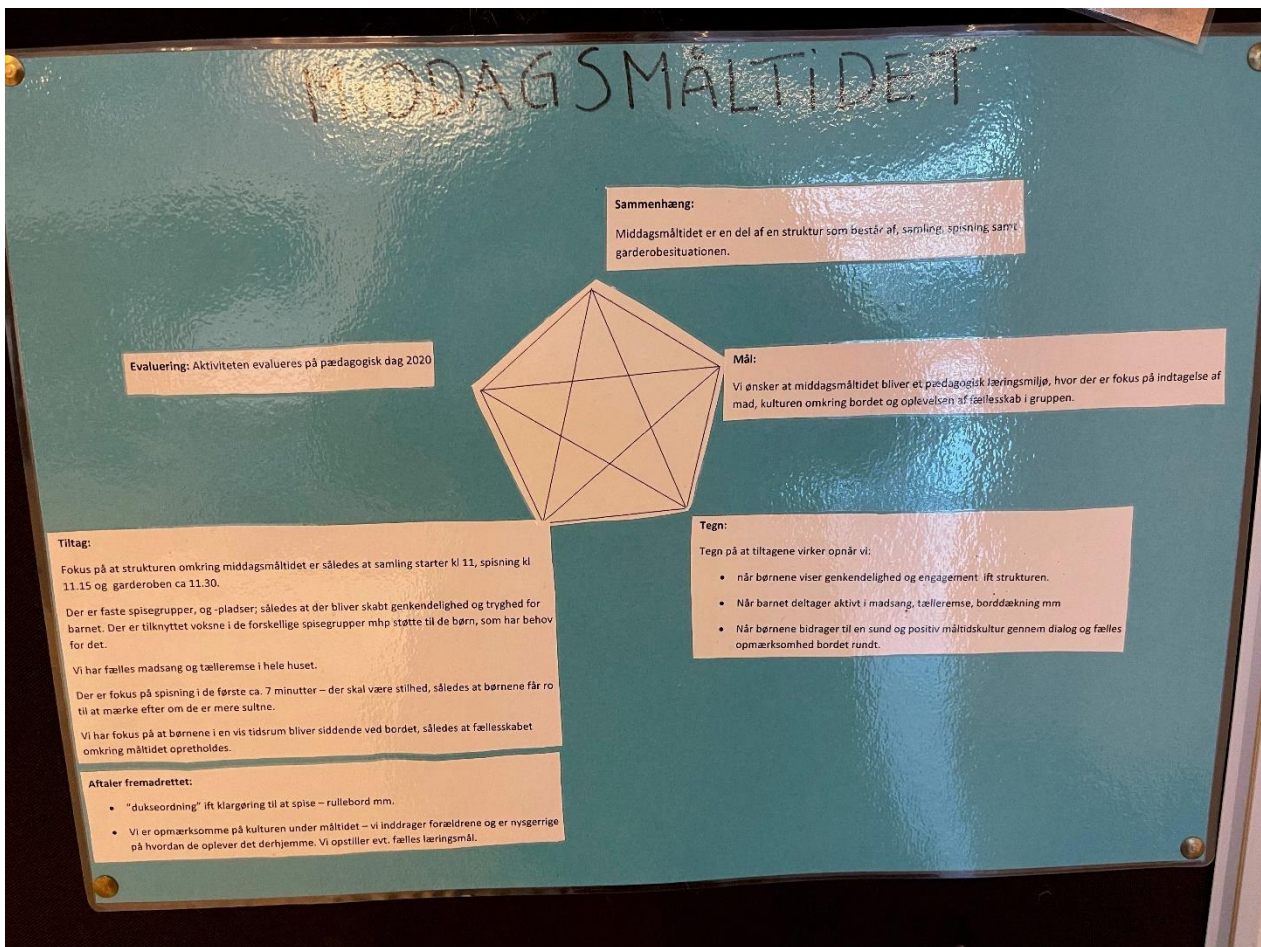
Vores læringsrum har vi i 2019 og første del af 2020 evalueret skriftligt. Læringsrummet planlægges skriftligt via en SMTTE-model. SMTTE modellerne er synliggjorte for alle i huset, så de også kan bruges som idebank og inspiration til nye læringsrum.

Fra 2021 arbejder vi med KVALid i tre teams i huset. To i børnehavedelen, og et i vuggestuen.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

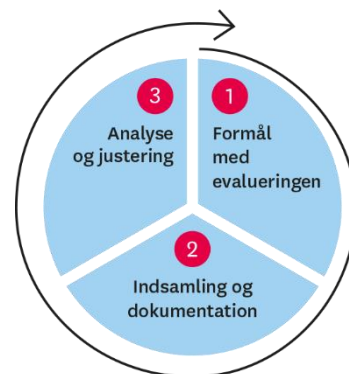
Læringsmiljøet omkring hverdagssituationerne arbejdede vi med på en personaleweekend. Vi gennemgik måltidet, garderoben og morgenstunden sammen, og anskuede det gennem en model som boostede de ting som vi ville fortsætte med. Herefter opstillede vi ny praksis via SMTTEmodeller (se eksemplet på billedet nedenfor)

Vi lavede samme proces for "Morgenstunden" og for "Garderobe situationen".

Læringsrummene blev introduceret på personalemøde, og leder havde lavet en Smtte model hvoraf det tydeligt fremgik formkrav og rammebeskrivelse af læringsrummene. Personalet fordelte børnene i læringsrum, og skriftliggjorde planlægningen, samt evalueringen skriftligt via SMTTEmodeller.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi satte fokus på morgenstunden, herunder modtagelse af børn samt morgenmads situationen. Vi oplevede at morgenstunden i børnehuset ind i mellem var præget af uro, og at det kunne være svært for nogle børn at få ro omkring måltidet, samtidig med at de skulle sige farvel til mor eller far på en ordentlig måde.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relationskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi brugte et materiale der hedder "vejviser til kvalitet og trivsel udviklet af KL og KTO. Processen var delt op i tre rum: "vores hverdag" – "mulighedsrummet" og "hvad skal vi gøre". I "vores hverdag" beskrev vi hvad vi synes fungerede godt, og hvad der fungerede mindre godt. Disse udsagn, som var skrevet på gule post it lapper, placerede vi – efter en fælles pædagogisk refleksion - efterfølgende i vores "mulighedsrum". Herefter fastsatte vi en plan for den fremadrettede indsats i "hvad skal vi gøre" (handleplan).

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi oplevede at det var vigtigt at være synlige overfor hinanden ift de pædagogiske opgaver, der ligger i morgenstunden i børnehuset. At det var den samme voksne som kunne fordybe sig omkring bordet hvor måltidet foregik, samt at en anden voksen fordybede sig på stuen ved siden af, hvor der kunne leges. Vi oplevede at en organisering hvor der var tydelige rammer om hvem der var fordybelsesvoksen, og hvem der var den som hjalp børn med at vinke, og komme ind i institutionen på en rolig måde, havde stor betydning. Vi fik også tilbagemeldinger fra forældrene om den positive ændring. Vores vurdering var, at når børn oplever en rolig og veltilrettelagt morgenstund i Børnehuset, så har det afsmittende værdi på resten af dagen. Børnene føler sig hørt, mødt og forstået på en stille og rolig måde, og får lov til at "vågne" op til en ny dag, i deres eget tempo.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Vi lavede en helt konkret køreplan for hvilke opgaver der hørte sammen med de forskellige vagttidspunkter. F.eks den vagt der mødte først, kogte havregrød, og dækkede bord, så det var klar til de første børn der kom. Denne person dæmpede også belysningen så der var en hyggelig stemning ved morgenbordet, Den næste vagt som mødte kort tid efter, var den som var fordybelsesvoksen omkring bordet. Denne person skulle have base omkring bordet, og den anden fungerede så som praktisk hjælper og f.eks hentede ting i køkkenet. Den tredje person som mødte ind, havde base på nabostuen, for at kunne være fordybelsesvoksen hos de børn der enten var færdige med morgenmaden, eller havde spist hjemmefra,

Denne organisering gjorde, at der var ro omkring børnene, og deres læringsudbytte blev herigennem optimeret, fordi personalet vidste hvor og hvad de skulle lave, og derfor også havde planlagt efter det.

I dag har coronakrisen gjort at vi går udenfor og henter børnene, når de kommer ind i Børnehuset. Vi har beholdt måden at organisere os på, dog er det mindre stringent, og vi kan godt skifte med de voksnes roller i løbet af morgenstunden, Vi har stadig tydelig opdeling mellem stuen hvor vi indtager morgenmaden – her er det vigtigt der er stille og roligt, og dæmpet belysning. På nabostuen må der gerne være flere forskellige aktiviteter, dog opfordrer vi børnene til at lege stille og roligt, og undgå at få arousal for højt op fra morgenstunden af. Der er også opstået et læringsmiljø mere ved dette – børnene skal i langt højere grad være selvhjulpne ift håndvask, af- og påklædning, samt have styr på egne ting.

Vores oplevelse af at en tydelig positionering af de voksne, har overordentlig stor betydning for børnenes læring i morgenstunden, har vi valgt at overføre, og arbejde videre med i andre vigtige dele af vores hverdagspraksis.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vi har løbende drøftet vores hverdagsituationer med forældrene i bestyrelsen. Vi har også gennemgået plancherne som vi lavede på de tre områder, morgenstunden, måltidet og garderoben med forældrene, og har lyttet til, og indarbejdet deres betragtninger i praksis.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

I takt med at vi bliver fortrolige med KValid, vil vi komme omkring mange af de områder der er i løbet af dagen. Lige nu har vi udvalgt to vigtige områder, som vi sætter fokus på. Det ene er måltidet, og herunder børnenes stemme ift dette. Vores måltidssituation har pr. 1. januar 2021 budt på store ændringer, da vores forældre har valgt at der skal være frokostordning i børnehavedelen i Fasanen. Derfor er der behov for en ny refleksion omkring hele måltidskulturen, og hvordan det kan lykkes for os, at måltidet ikke kun kommer til at handle om, at få mad, men også om hvordan maden kommer frem til bordet. Vores ”fra jord til bord” projekt, skal indeholde produktion af grøntsager, bær og frugt. Børnene skal have erfaringer med hvordan maden bliver til, og børnene skal have et ansvar ind i f.eks borddækning, oprydning, bagning af brød og boller mm.

Det andet område er førskolebørnenes relationer til hinanden. Vi har samlet førskolebørnene på den samme stue, og ønsker at sætte fokus på relationsdannelse i læringsmiljøet. Vi ønsker at arbejde med deres oplevelse af at høre til i en gruppe, samtidig med at de udvikler sig individuelt.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Da vi startede med at etablere læringsrum for få børn og en voksen, var det ledelsens ønske at sætte fokus på værdien af skriftlig dokumentation og evaluering i dagligdagen. Det pædagogiske personale tog opgaven til sig, nogle synes det gav mere mening end andre, men alle fik erfaringer med det. I dag er det blevet mere "naturligt" at evaluere skriftligt.

Evaluering foregår på flere planer i Fasanen, og her er det vigtigt at ledelsen har fokus på evaluering, og italesætter det, og sætter det på dagsorden, således at rammerne for pædagogisk dialog og refleksion er til stede. Vi er meget handle- og løsningsorienteret i Fasanen – derfor er det vigtigt indimellem at stoppe op og have refleksionen sammen, om om vi er på rette spor, eller vi skal dreje ud af et andet spor.

Vi har store forventninger til implementeringen af KValid, da vi oplever at det i høj grad er medvirkende til en mere tydelig evalueringskultur, og skaber et rum for refleksion. Vi oplever det er en tydelig ramme for refleksionen, og let at gå til for alle stuer. Vi bruger det både på stuemøder, men også på rammesatte møder en gang om måneden ifm personalemøder.

Vi har endvidere fået indarbejdet brugen af Hjernen og hjertet, og implementeret den som et led i en systematisk opsporingsmodel ift børnenes sproglige udvikling i både børnehaven, og vuggestuen.

Vi bruger også børneergo- og fysioterapeuternes screeningsmateriale, ift at opspore de børn som har brug for at en specifik og særlig indsats ift sansebearbejdning og den motoriske udvikling.

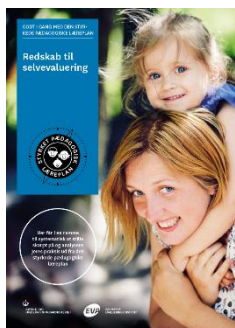
Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi tænker at Fasanens pædagogiske læreplan i de store træk er en god ramme for vores fremtidige arbejde, dog tænker vi at vi kan justere og forfine pædagogisk praksis gennem denne evaluering. F.eks har evalueringen af morgenstunden først til nye rutiner, ligesom det forventes at børneinterviewene også vil føre til ændringer i praksis.

Læreplanstemaet omkring natur, udeliv og science vil også blive justeret, idet det også skal inkludere vores nyeste læringsmiljø – kolonihaven.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC